Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister van Asiel en Migratie

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
14 juli 2025

Onze referentie
6558429

Bijlage(n)
0

nota

Beslisnota bij Kamerbrief inzake de voortgang van overlastgevende asielzoekers en beleidsreactie WODC-rapport Wat hen beweegt

1. Aanleiding

Betreft de periodieke voortgangsbrief met betrekking tot de aanpak van overlastgevende en criminele asielzoekers.

Daarnaast bevat de brief een beleidsreactie het WODC-rapport Wat hen beweegt. In opdracht van het WODC heeft Bureau Beke onderzoek verricht naar de verklarende factoren van overlast en criminaliteit buiten COA-opvanglocaties en drijfveren van asielzoekers die hierbij betrokken zijn. Op 3 november 2025 is het onderzoeksrapport 'Wat hen beweegt. Onderzoek naar factoren van overlastgevend en crimineel gedrag van COA-bewoners' door het WODC openbaar gemaakt. Het streven is om zo spoedig mogelijk de beleidsreactie op dit onderzoeksrapport met de Tweede Kamer te delen.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met het versturen van deze brief en beleidsreactie naar de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Met landelijke en lokale maatregelen bundelen het Rijk en gemeenten hun krachten om tot een gezamenlijke aanpak van overlast te komen. De nationale aanpak, is te onderscheiden in vier pijlers: snel beslissen in de asielprocedure, maatwerk bieden in de opvang, lik-op-stuk beleid toepassen in de openbare ruimte en inzetten op terugkeer. De voortgangsbrief licht langs deze pijlers de voortgang toe op de ingezette maatregelen.

Het onderzoek van Bureau Beke levert een verdiepingsslag op de bestaande (vooral cijfermatige) kennis over overlast en criminaliteit door COA-bewoners buiten COA-locaties. De onderzoekers hebben factoren die bijdragen aan overlast en criminaliteit op landelijk, lokaal en individueel niveau in beeld gebracht. De beleidsreactie bevat een reactie op de onderzoeksbevindingen en aandachtspunten voor beleid.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
14 juli 2025

Onze referentie
6558429

4. Toelichting

Op basis van het onderzoek van Bureau Beke komen verklarende factoren op drie niveaus naar voren: landelijk, lokaal en individueel.

In reactie op de vier concrete aandachtspunten dat het rapport stelt voor beleid wordt in de brief samengevat ingegaan op: inzet op dagbesteding (scholing/werk) om verveling tegen te gaan en binding met anderen te bevorderen, versterkte inzet op toegang tot zorg om verslavingsproblematiek en psychische problemen aan te pakken, meer dan al gebeurt in bewustwordingsacties wijzen op belang van aangifte doen om effectiviteit en zichtbaarheid van de strafrechtelijke aanpak te versterken en het overwegen om asielrechtelijke de tegenstelling tussen kansarme of kansrijke asielaanvragen los te laten om gedrag centraal te stellen in plaats van terminologie.

Voorts gaat deze brief in op:
- De toezegging op 2 oktober jl. om de Kamer te informeren over de bevoegdheden van boa's en politie op COA-terreinen.[1]
- De motie-Van Zanten over asielbeslissingen in grensdetentie eerder nemen.[2]
- De motie ingediend over een reisverbod voor zwartrijders van en naar Ter Apel.[3]
- De motie van het lid Boomsma om in samenwerking met gemeenten, het COA en andere betrokken instanties met een landelijk actieplan te komen voor een toenemend aantal jonge alleenstaande Syrische asielzoekers dat afglijdt richting overlast en criminaliteit.[4]

4.1. Krachtenveld

De beleidsreactie is afgestemd met VWS, SZW, OCW, JenV (DPenV/DGRR), COA, IND, DTenV, Politie (incl. AVIM), Nidos en het WODC.

De voortgangsbrief is afgestemd met DGP&V, DGRR, COA, IND, DTenV, AVIM, OM en de ketenmariniers.

4.2. Communicatie

Het WODC heeft het onderzoeksrapport op maandag 3 november 2025 gepubliceerd.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

[1] TZ202510-052.
[2] Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 19 637, nr. 3408.
[3] Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 19 637, nr. 3374.
[4] Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 19 637, nr. 3413.